C/2026/3935

1.9.2026

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 10. července 2026,

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Portugalska

(C/2026/3935)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU). Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním.

(2) Dne 25. listopadu 2025 Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Portugalska na rok 2026. Téhož dne přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Portugalsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([2]) dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a také bezpečnost. Kompas konkurenceschopnosti se od svého zveřejnění promítá do činností v rámci evropského semestru, čímž se zajišťuje, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli EU a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(4) I v roce 2026 probíhá evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jež je nyní ve své závěrečné fázi ([3]). Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním z politiky soudržnosti zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť měly za úkol účinně řešit všechny nebo významnou část výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v nedávných cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely k doporučením pro jednotlivé země přihlížet. Vzhledem k tomu, že doba platnosti Nástroje pro oživení a odolnost se blíží ke konci, je nezbytné reformy podporované a prováděné v jeho rámci udržet a stavět na nich, zejména pokud jde o reformy, které přispívají k řešení výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.

(5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Portugalsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Portugalsko učinilo při plnění doporučení z roku 2025, a zhodnotila, jak provádí svůj plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým tato země čelí. Posoudila rovněž pokrok Portugalska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(6) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na základě posouzení a doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska ([4]). Plán se vztahuje na období 2025 až 2028 a zahrnuje fiskální korekci rozloženou do čtyř let. Rada doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 5,0 % v roce 2025, 5,1 % v roce 2026, 1,2 % v roce 2027 a 3,3 % v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vůči základnímu roku 2023 ve výši 17,4 % v roce 2025, 23,4 % v roce 2026, 24,8 % v roce 2027 a 28,9 % v roce 2028.

(7) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu ([5]), a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Na základě žádosti Portugalska přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Portugalsku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů ([6]). Období aktivace národní únikové doložky (2025–2028) umožňuje Portugalsku změnit své priority veřejných výdajů nebo zvýšit příjmy vládních institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu neohrozily střednědobou udržitelnost veřejných financí.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska (Úř. věst. C, C/2025/641, 21.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/641/oj).

([5]) Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

([6]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Portugalsku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3972, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3972/oj).

(8) Dne 30. dubna 2026 předložilo Portugalsko svou letošní roční zprávu o pokroku ([7]), pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Portugalsko dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.

(9) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 1,9 % a inflace měřená HISC činila 2,2 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 1,7 % a v roce 2027 o 1,8 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 3,0 % a v roce 2027 na úrovni 2,3 %.

(10) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ([8]) se schodek veřejných financí Portugalska snížil z 0,6 % HDP v roce 2024 na 0,7 % HDP v roce 2025. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 0,1 % HDP a v roce 2027 pak 0,4 % HDP. Pokles v roce 2026 odráží především dopad vládních podpůrných opatření přijatých v reakci na bouře, které Portugalsko zasáhly v lednu a únoru, v kombinaci s dopadem dalších opatření fiskální politiky zhoršujících saldo. Změna schodku v roce 2027 odráží především dopad dodatečných opatření fiskální politiky zhoršujících saldo, včetně nového balíčku opatření v oblasti bydlení a snížení daně z příjmů právnických osob.

(11) Na základě odhadů Komise byla orientace fiskální politiky ([9]), která zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, v roce 2025 víceméně neutrální. Předpokládá se, že v roce 2026 bude expanzivní v rozsahu 1,6 % HDP a v roce 2027 restriktivní v rozsahu 1,3 % HDP.

(12) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ([10]) se veřejný dluh Portugalska snížil ze 93,5 % HDP na konci roku 2024 na 89,7 % HDP na konci roku 2025. Snížení míry zadlužení v roce 2025 odráží především primární přebytek a příznivý diferenciál úrokových sazeb a růstu. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 sníží na 87,6 % a do konce roku 2027 dále na 86,0 %. Pokles v letech 2026 a 2027 odráží především očekávaný přetrvávající primární přebytek a příznivý diferenciál úrokových sazeb a růstu.

(13) Podle údajů Eurostatu ([11]) činily v roce 2025 celkové výdaje vládních institucí Portugalska na obranu 0,8 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že v roce 2026 budou na stejné úrovni. To odpovídá nárůstu ve výši 0,0 procentního bodu HDP ve srovnání s referenčním rokem 2021 ([12]).

([7]) Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

([8]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

([9]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

([10]) Eurostat – Euro Indicators, 22. května 2026.

([11]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

([12]) Definice výdajů na obranu podle NATO se liší od vymezení podle COFOG oddílu Obrana. Kromě toho by se mohly vyskytnout rozdíly způsobené vlivem doby zachycení výdajů, zejména u vojenského vybavení, neboť výkaznictví podle NATO se neřídí pravidly, která se pro dobu zachycení používají v národních účtech.

(14) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, což je dále umocněno geopolitickým napětím, jež má dopad na světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neefektivní. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 Portugalsko přijalo opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky ([13]). Patří mezi ně necílené snížení spotřební daně z motorové nafty a benzinu bez stanoveného data ukončení platnosti, další cílená podpora pro odvětví dopravy, zemědělství a rybolovu a cílené transfery subjektům sociálního sektoru, taxislužbám a hasičským sdružením. Platnost cílených podpůrných opatření je stanovena do 30. června 2026. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tato opatření budou v roce 2026 činit 0,1 % HDP, a to i v případě, že všechna budou prodloužena do konce roku 2026.

(15) Podle výpočtů Komise dosáhlo tempo růstu čistých výdajů v Portugalsku v roce 2025 výše 5,5 % a za roky 2024 a 2025 kumulativně 18,7 %. Růst čistých výdajů v roce 2025 je vyšší než doporučené maximální tempo růstu, přičemž odpovídá odchylce ve výši 0,2 % HDP v ročním vyjádření. Vezmou-li se v úvahu roky 2024 a 2025 dohromady, je kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž vyšší než doporučené maximální tempo růstu a odpovídá kumulativní odchylce 0,4 % HDP. S ohledem na flexibilitu vyšších výdajů na obranu, kterou poskytuje národní úniková doložka, a s přihlédnutím k celkovému období let 2024 a 2025, zůstává kumulativní odchylka čistých výdajů na hodnotě 0,4 % HDP. Současně, jak bylo uvedeno, byla rozpočtová pozice na rok 2025 přebytková.

(16) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů v Portugalsku dosáhne v roce 2026 výše 5,6 % a za roky 2024, 2025 a 2026 kumulativně 25,2 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je vyšší než doporučené maximální tempo růstu, přičemž odpovídá odchylce ve výši 0,2 % HDP v ročním vyjádření. Vezmou-li se v úvahu roky 2024, 2025 a 2026 dohromady, je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž vyšší než doporučené maximální tempo růstu a odpovídá kumulativní odchylce 0,6 % HDP. S ohledem na flexibilitu vyšších výdajů na obranu, kterou poskytuje národní úniková doložka, a s přihlédnutím k celkovému období let 2024, 2025 a 2026, zůstává předpokládaná kumulativní odchylka čistých výdajů na hodnotě 0,6 % HDP. Současně, jak bylo uvedeno, se předpokládá, že rozpočtová pozice pro rok 2026 bude téměř vyrovnaná.

(17) Stárnutí obyvatelstva spolu s předpokládaným poklesem populace v produktivním věku ohrožují udržitelnost portugalského průběžně financovaného důchodového systému ve střednědobém horizontu. Předpokládá se, že veřejné výdaje na důchody v příštích dvou desetiletích dále porostou, a to z 12,8 % v roce 2025 na 15,1 % v roce 2045 ([14]). Předpokládá se, že Portugalsko bude mít v roce 2045 třetí nejvyšší poměr výdajů na důchody k HDP ze všech členských států, přičemž předpokládané veřejné výdaje na důchodový systém dosáhnou vrcholu v roce 2046. V Portugalsku je zákonem stanovený věk odchodu do důchodu vázán na střední délku života s cílem zlepšit udržitelnost důchodového systému. Portugalsko rovněž zřídilo pracovní skupinu, jejímž cílem je definovat strategie a posoudit návrhy na zajištění udržitelnosti důchodového systému, včetně přehodnocení systému předčasného odchodu do důchodu a studie o mechanismech částečného odchodu do důchodu. Pracovní skupina však dosud nepředložila svou zprávu obsahující konkrétní politické návrhy a Portugalsko nepřijalo další strukturální opatření nezbytná ke zmírnění tlaku na veřejný důchodový systém země. Portugalské systémy doplňkového penzijního pojištění jsou navíc stále nedostatečně rozvinuté a pokrývají pouze zlomek pracovní síly. To také snižuje potenciál Portugalska mobilizovat dlouhodobé úspory pro produktivní investice.

([13]) Situace ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).
([14]) Evropská komise, Zpráva o stárnutí obyvatelstva z roku 2024: Hospodářské a rozpočtové projekce pro členské státy EU (2022–2070), institucionální dokument 279, duben 2024.

(18) Daňové výdaje jsou v portugalském daňovém systému velmi rozšířené, neboť v několika různých právních textech existuje téměř 800 různých daňových výdajů. Daňové výdaje mohou být účinným prostředkem k dosažení konkrétních politických cílů. Nicméně způsobují také ušlé příjmy, přispívají ke složitosti daňového systému a mohou mít dopad na nerovnost příjmů. V souvislosti s plánem pro oživení a odolnost učinilo Portugalsko první krok k řešení velkého počtu daňových výdajů tím, že zřídilo nový trvalý útvar daňové politiky (známý jako U-TAX), jehož cílem je sledovat a vyhodnocovat daňové výdaje. Po zveřejnění hodnotící zprávy U-TAX však zůstávají účinná opatření k zefektivnění daňových výdajů omezená. V roce 2024 představovaly samotné výdaje na daň z přidané hodnoty 4,3 % HDP. Z rozsáhlého využívání snížených a přechodných sazeb DPH u pohostinských služeb (hotelové ubytování, restaurace a cateringové služby) mohou neúměrně těžit domácnosti s vyššími příjmy. Ke složitosti rámce daně z příjmů právnických osob významně přispívají také četné pobídky a osvobození od daně. Portugalsko by mohlo zlepšit účinnost svého daňového systému zefektivněním daňových výdajů, včetně těch, které se týkají snížených a přechodných sazeb daně z přidané hodnoty a jsou v rámci daně z příjmů právnických osob. Kromě toho jsou portugalské daňové nedoplatky v poměru k HDP stále jedny z nejvyšších v EU, a to i přesto, že se od roku 2021 neustále snižují.

(19) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění unijních nástrojů financování, jakož i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné zapojovat do procesu místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zainteresované strany, a to systematicky, smysluplně a včas.

(20) V porovnání s průměrem celé EU probíhá v Portugalsku provádění programů politiky soudržnosti rychleji jak z hlediska výběru projektů, tak z hlediska vyplácení prostředků – toto se týká podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS). Je důležité zvýšit a urychlit úsilí o zajištění rychlého provádění investic a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Portugalsko již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Portugalsko se však i nadále potýká s problémy při provádění, včetně těch, které se týkají zpoždění v zadávání veřejných zakázek v důsledku odvolání, omezené technické a správní kapacity, zpoždění při uzavírání smluv o podpoře s řídicími orgány a meziobecními společenstvími odpovědnými za územní nástroje, zdlouhavých postupů udělování průmyslových licencí a povolovacích řízení, nedostatečně předvídatelného plánování a málo vyspělých plánů projektů. Portugalsko zároveň musí urychlit provádění Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), neboť prostředky mají být vyplaceny do konce roku 2026. Je nezbytné zajistit, aby byly nové investice, které Portugalsko uvádí ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období ([15]), realizovány rychle a efektivně.

(21) Portugalsko čelí několika výzvám souvisejícím se zjednodušením, podnikatelským prostředím, výzkumem a inovacemi, přístupem k financování a financováním růstu, kvalitou tvorby právních předpisů, dopravou, energií z obnovitelných zdrojů, energetickou infrastrukturou a sítěmi, energetickou účinností, environmentální politikou, hospodařením se zdroji, přizpůsobováním se změně klimatu, zdravotní péčí a dlouhodobou péčí, dovednostmi, vzděláváním a odbornou přípravou, jakož i bydlením.

(22) Navzdory pokroku dosaženému v posledních letech zůstává administrativní a regulační zátěž hlavní překážkou pro podnikání v Portugalsku. Tyto překážky snižují atraktivitu portugalských trhů, omezují hospodářskou soutěž a podkopávají schopnost portugalských podniků rozšiřovat se, inovovat a zvyšovat svou produktivitu. Podniky zejména nadále uvádějí, že udělování průmyslových licencí a povolovací řízení jsou zdlouhavá, což považují za hlavní překážku investic. I přes určitý pokrok, kterého bylo dosaženo při zkracování a zefektivňování těchto procesů, se místní orgány potýkají s obtížemi při zavádění nových postupů a tyto postupy se mohou v jednotlivých regionech a obcích značně lišit. Portugalsko by mohlo zefektivnit a zlepšit účinnost svých právních předpisů širším využíváním následných hodnocení politik, posíleným zapojením zúčastněných stran a zvýšením transparentnosti při přípravě veřejných politik. Opožděné platby jsou stále rozšířené, zejména na Azorách, a ve zdravotnictví.

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

(23) Portugalské podniky využívají převážně bankovní úvěry a interní financování. V posledních několika letech jsou stále častěji využívány i jiné zdroje financování, jako je rizikový a akciový kapitál, avšak zůstávají výrazně pod průměrem EU a portugalské kapitálové trhy jsou stále nedostatečně rozvinuté. Portugalské orgány zahájily a rozvinuly několik iniciativ, jako jsou fond kapitalizace a odolnosti, který spravuje Banco Português de Fomento, programy na podporu startupů nebo programy zaměřené na konkrétní odvětví, jakož i nedávná revize kodexu kapitálových trhů. Je však třeba dosáhnout dalšího pokroku, aby Portugalsko dohnalo evropské kolegy a přilákalo více soukromých kapitálových investorů a investic, mimo jiné posílením úlohy a kapacity institucionálních investorů a rozvojem systémů doplňkového penzijního pojištění, které by mohly být stabilním a významným zdrojem dlouhodobého kapitálu pro segmenty rizikového a soukromého kapitálu. To by mohlo podpořit inovace, zlepšit schopnost místních podniků zvyšovat a rozšiřovat svou činnost, zdokonalit manažerské postupy a zvýšit produktivitu. Finanční gramotnost v Portugalsku je nízká a v průzkumu Eurobarometr zaměřeném na finanční gramotnost z roku 2023 získalo „vysoké“ skóre pouze 16 % Portugalců, což je druhý nejhorší výsledek v EU. Portugalsko zavedlo několik opatření k odstranění těchto nedostatků, mezi něž patří zařazení finanční gramotnosti do školních osnov. Další úsilí o zlepšení finanční gramotnosti by však mohlo umožnit efektivnější rozdělování úspor a pomoci firmám lépe porozumět konkrétním výhodám a rizikům jednotlivých dostupných finančních nástrojů.

(24) Systém soudnictví se stává efektivnějším, ale i nadále čelí problémům, tj. zdlouhavým řízením a značnému počtu nevyřízených případů, zejména u správních a v menší míře u daňových soudů. Podniky uvádějí, že neefektivita systému soudnictví představuje jednu z hlavních překážek jejich činnosti ([16]). Pro Portugalsko bude důležité, aby i nadále dosahovalo pokroku při snižování počtu nevyřízených případů a délky jejich trvání, a to jak u soudů prvního, tak druhého stupně, a aby zajistilo dostupnost odpovídajících zdrojů pro systém soudnictví.

(25) Investice do výzkumu a vývoje se v posledních letech zvýšily, ale stále nejsou dostatečné k tomu, aby portugalský národní systém výzkumu a inovací dohnal průměr EU. Podíl výdajů na výzkum a vývoj v poměru k HDP se v roce 2024 zvýšil na 1,7 %, k čemuž přispělo zvýšení soukromých výdajů, zatímco intenzita veřejného výzkumu a vývoje zůstala stabilní na úrovni 0,6 %. Portugalské orgány zavedly celou řadu programů na podporu výzkumu a inovací, z nichž mnohé by měly být dokončeny v roce 2026. Přestože se od těchto programů očekávají dlouhodobé přínosy, bylo by nezbytné, aby odpovídající pobídky pro výzkum, vývoj a inovace pokračovaly i nad jejich časový rámec. K tomu může přispět vyhodnocování politik, zaměření na odvětví s nejvyšším potenciálem růstu a přidané hodnoty a zohlednění regionálních specifik. V tomto ohledu by měly politiky podporovat účinný transfer technologií a znalostí mezi podniky a výzkumnými středisky a posílit schopnost portugalských podniků provádět výzkum a inovace.

(26) Portugalsko je i nadále vysoce závislé na dovozu fosilních paliv. To představuje závažný problém pro energetickou bezpečnost a činí Portugalsko zranitelným vůči cenovým šokům. Doprava je odvětvím s největším podílem na emisích skleníkových plynů v Portugalsku a je vysoce závislá na dovozu ropy, která představuje 93 % celkové konečné spotřeby energie v dopravě. Portugalsko eviduje značné dotace na fosilní paliva, aniž by plánovalo jejich postupné ukončení před rokem 2030. Jako prioritu pro postupné ukončování by bylo možné zvážit zejména dotace na fosilní paliva, které cíleně neřeší energetickou chudobu ani obavy o energetickou bezpečnost, brání elektrifikaci a nemají zásadní význam pro konkurenceschopnost průmyslu. Portugalsko nepřijalo opatření k postupnému zrušení dotací na fosilní paliva, jako jsou snížení daně a osvobození od daně z nafty pro podniky nákladní dopravy a veřejnou dopravu, což udržuje závislost na fosilních palivech a demotivuje od udržitelnějších řešení dopravy. Portugalsko dělá pokroky v podpoře elektromobility a dekarbonizaci vozového parku. Podpůrná opatření pro soukromá vozidla s nulovými emisemi, včetně užitkových silničních vozidel, však nejsou dostatečně cílená. Pokrok v dalším rozvoji železniční sítě zůstává omezený. Ačkoli je veřejná doprava obecně cenově dostupná, její dostupnost v metropolitních oblastech je nedostatečná a síť mimo městské oblasti je stále nedostatečně rozvinutá a ve venkovských oblastech je omezená. Meziregionální propojení by vyžadovalo výrazné posílení všech druhů veřejné dopravy, zejména železniční. To by mohlo hrát důležitou roli i při snižování tlaku na ceny bytových nemovitostí v městských centrech a při zvyšování atraktivity dalších území.

([16]) Studie o podnikových statistikách, Kontextové náklady podniků (IaCC), Národní statistický úřad.

(27) Portugalsko má jednu z nejvíce dekarbonizovaných elektroenergetických soustav v EU. Složitá, zdlouhavá a nedostatečně digitalizovaná povolovací řízení však nadále zpomalují zejména zavádění nových kapacit obnovitelných zdrojů v rozvodné síti. Velmi omezený je nadále také rozvoj společenství pro obnovitelné zdroje energie vedených občany. Významný podíl obnovitelných zdrojů přispívá k zajištění dostupných velkoobchodních cen elektřiny v době probíhajícího konfliktu na Blízkém východě. Omezená nefosilní flexibilita a nedostatek nástrojů na snižování rizik však způsobují, že Portugalsko je vystaveno vysokým cenám elektřiny. Využívání dohod o nákupu elektřiny je také stále omezené. Pobídky k dalšímu rozvoji dlouhodobých smluv by pomohly zvýšit stabilitu trhu tím, že by developerům zajistily dlouhodobé příjmy. Omezení kapacity sítě stále více ovlivňují připojování nových projektů obnovitelných zdrojů, přičemž roste počet projektů čekajících na připojení a značná část přidělené kapacity ještě není v provozu. Přestože bylo přijato několik opatření ke zvýšení stávající kapacity sítě, Portugalsko by mělo zvýšit transparentnost dostupné kapacity distribuční soustavy, aby se developerům usnadnilo plánování a investice do nových projektů, a zároveň přijmout opatření ke zlepšení účinnosti sítě, jako je podpora hybridních projektů a odrazování od spekulativních žádostí. Řešení překážek v povolovacích řízeních a další investice do elektrických sítí, včetně dokončení přeshraničního propojení se Španělskem, podpory uchovávání, reakce na straně poptávky a dalších řešení flexibility a další digitalizace sítě zvýší odolnost, stabilitu a bezpečnost sítě a podpoří úsilí o elektrifikaci.

(28) Vysoký podíl portugalské populace je vystaven energetické chudobě. Navzdory značnému financování, včetně financování z rozpočtu EU, se programy energetické účinnosti v Portugalsku nadále potýkají se zpožděním v provádění kvůli složitým a nestabilním návrhům programů. Portugalsko nedávno zavedlo systém pro mobilizaci soukromého financování, ale jeho využití zůstává nejasné. Aby Portugalsko snížilo vysokou závislost na fosilních palivech v budovách a omezilo spotřebu energie, mělo by urychlit úsilí v oblasti energetické účinnosti zlepšením koncepce programů a výhledového plánování výzev k předkládání žádostí o financování, posílením pobídek pro rozsáhlé renovace, podporou programů financování s cílem přilákat soukromé investice, odstraněním regulačních překážek, zejména v případě budov s více bytovými jednotkami a veřejných budov, a lepším zacílením grantové podpory na zranitelné domácnosti, které se potýkají s energetickou chudobou.

(29) Ačkoli Portugalsko nepatří k největším producentům emisí v EU, emise skleníkových plynů z průmyslu se výrazně nesnižují. Energeticky náročná odvětví, jako je papírenský průmysl, výroba nekovových nerostů a odvětví rafinace, stále představují více než polovinu celkové poptávky po energii v průmyslu. Složité regulační rámce s překrývajícími se úrovněmi správy, zdlouhavé povolovací procesy, nedostatečná předvídatelnost a chybějící regulační rámec pro zachycování, využití a ukládání uhlíku a související infrastrukturu představují překážky dekarbonizace těžko dekarbonizovatelných odvětví. Portugalsko má vzhledem k intenzivnímu využívání energie z obnovitelných zdrojů a dalších technologií pro nulové čisté emise a vysoce dekarbonizované elektrizační soustavě dobré předpoklady k tomu, aby posílilo svou pozici v hodnotovém řetězci výroby technologií pro nulové čisté emise a udržitelných a oběhových materiálů. Portugalsko by mohlo těžit z lepšího zacílení podpory na nízkouhlíkové průmyslové procesy a výrobu a zavádění technologií pro nulové čisté emise, z podpory rozšiřování inovací a z přilákání strategických nízkouhlíkových odvětví, jako je odvětví baterií, biometanu a obnovitelného vodíku.

(30) Portugalsko výrazně zaostává v ukazatelích oběhového hospodářství a nakládání s odpady, a to jak ve srovnání s cíli EU, tak s průměrem EU. Portugalsko je i nadále do značné míry závislé na skládkování komunálního odpadu, přičemž téměř dvě třetiny skládek se blíží naplnění kapacity. Zemi hrozí, že nesplní cíl EU snížit míru skládkování do roku 2035 na maximálně 10 %. Určitého pokroku bylo dosaženo prostřednictvím vnitrostátních a regionálních iniciativ, včetně přijetí nového akčního plánu pro oběhové hospodářství v roce 2026, ačkoli jejich dopad ještě není prokázán. Portugalsko by mělo pokračovat v provádění stávajícího strategického rámce a mohlo by využít dalších reforem, včetně posíleného využívání ekonomických nástrojů, zejména zavedení povinného modelu platby podle množství komunálního odpadu. Toto odvětví vyžaduje značné investice, zejména do infrastruktury pro tříděný sběr a recyklaci odpadu a do rozvoje nebo modernizace zařízení na zpracování odpadu s cílem snížit objem odpadu směřujícího na skládky a do spaloven, přičemž mobilizace soukromé podpory bude mít zásadní význam pro zlepšení nakládání s odpady a urychlení přechodu na oběhové hospodářství.

(31) Portugalsko se potýká s nedostatkem vody, zejména v jižních regionech, což je částečně způsobeno nedostatečnou infrastrukturou, změnou klimatu a vysokou poptávkou. Kromě toho přetrvávají značné rozdíly v cenách vody v jednotlivých obcích, což vede k rozdílným a kontraproduktivním pobídkám ke spotřebě. Portugalsko realizuje národní vodohospodářskou strategii, ale stále přetrvávají důležité problémy. Zefektivnění řízení vodního hospodářství by podpořilo účinnější koordinaci na celostátní, regionální a místní úrovni. Opatření na straně poptávky, včetně reformy cen vody, by pomohla zlepšit vodní hospodářství a zajistit kapitál pro modernizaci infrastruktury a zároveň by motivovala k zachování a účinnému využívání vody a jejímu opětovnému využívání. Je třeba dále investovat do odvádění a čištění odpadních vod, snižování úniků ze sítě a posílení monitorování množství a kvality vody, včetně odběru podzemních vod. Přírodě blízká řešení by rovněž přispěla k obnově vodních útvarů a přirozené schopnosti krajiny, mokřadů a řek, včetně záplavových oblastí, zadržovat vodu.

(32) Portugalsko je obzvláště zranitelné vůči změně klimatu a souvisejícím extrémním povětrnostním jevům, jako jsou intenzivní sucha, záplavy, lesní požáry a vlny veder. Rostoucí četnost a závažnost těchto událostí vyžaduje nákladné rekonstrukční práce a obnovu dotčené infrastruktury, včetně kritické infrastruktury. Ovlivněno je mnoho odvětví, zejména odvětví energetiky, zemědělství, zásobování vodou, lesnictví, rybolovu a akvakultury. Současná úroveň ochrany pobřeží je navíc nedostatečná k tomu, aby předcházela zvýšeným hospodářským škodám způsobeným pobřežními záplavami a erozí. Portugalsko by proto mělo prospěch z přiměřeného a předvídatelného financování, které by zajistilo odolnost kritické infrastruktury vůči klimatu, včetně elektrických sítí, železnic a zásobování vodou. Vzhledem k intenzivním lesním požárům by se měly urychlit reformy lesnické politiky a Portugalsko by se mělo nadále zaměřovat na rozvoj životaschopných ekonomických hodnotových řetězců pro lesní biomasu a dále využívat potenciál bioekonomiky ke zvýšení konkurenceschopnosti a udržitelnosti. Pro Portugalsko by bylo přínosné zaujmout strukturovaný přístup k financování rizik katastrof a podpořit zvýšení soukromého pojištění proti škodám způsobeným přírodními katastrofami, neboť Portugalsko má v současné době jeden z nejnižších podílů pojištěných hospodářských ztrát v EU.

(33) Portugalský zdravotnický systém si vede poměrně dobře, pokud jde o výsledky zdravotní péče, ale stále přetrvávají problémy se zajištěním rovného přístupu ke kvalitní zdravotní péči, zejména kvůli přetrvávajícímu nedostatku personálu, který snižuje efektivitu národní zdravotní služby. Portugalsko v posledních letech zavedlo důležité reformy a investovalo do zdravotnické infrastruktury, mimo jiné prostřednictvím svého plánu pro oživení a odolnost. K přetrvávajícím dlouhým čekacím dobám a nerovnoměrnému přístupu k péči však přispívají značné problémy s obsazováním volných pracovních míst a udržením zdravotnických pracovníků v národní zdravotní službě. Nedostatky systému jsou v konečném důsledku více postiženy skupiny s nižšími příjmy a zranitelné skupiny, které si často nemohou dovolit pro uspokojení svých potřeb v oblasti zdravotní péče využít alternativně soukromá zařízení. Přetrvávají také regionální rozdíly v přístupu ke zdravotní péči, přičemž větší omezení jsou jak ve velmi zalidněných oblastech (kde je vyšší poptávka po službách), tak v odlehlých místech, která čelí demografickému poklesu (kde nejsou dostatečné pobídky k přilákání potřebné pracovní síly). Omezený přístup a dlouhé čekací doby rovněž přispívají k vysokému podílu doplatků na pokrytí potřeb zdravotní péče. Navzdory některým opatřením zavedeným k řešení nedostatku personálu – a při zajištění udržitelnosti národní zdravotní služby – by další zlepšování pracovních podmínek zdravotníků mohlo přispět ke zvýšení atraktivity kariéry v národní zdravotní službě a ke zlepšení efektivity systému.

(34) Portugalsko patří mezi členské státy EU, které se potýkají s rychlejším stárnutím obyvatelstva, což znamená značné a rostoucí potřeby dlouhodobé péče. Veřejné investice do dlouhodobé péče jsou však výrazně pod průměrem EU a plánování poskytování dlouhodobé péče se i nadále potýká s problémy v oblasti koordinace. Poskytování dlouhodobé péče je zaměřeno na rezidenční péči, zatímco domácí a komunitní řešení by mohla přispět ke zlepšení schopnosti lidí žít samostatně. V celé zemi existují také regionální rozdíly v přístupu ke kvalitní dlouhodobé péči, přičemž zejména ve venkovských oblastech je péče nedostatečná. Opatření, která Portugalsko dosud přijalo (např. zlepšení postavení neformálních pečovatelů a pilotní projekt služeb domácí podpory), měla omezenou účinnost nebo jsou oslabena omezeným předpokládaným rozsahem. K zajištění rovného přístupu ke kvalitní dlouhodobé péči by mohla přispět podpora cenově dostupných možností založených na potřebách, mimo jiné posílením domácí a komunitní péče, zlepšením plánování a odstraněním regionálních rozdílů.

(35) S ohledem na klíčovou úlohu lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby přijaly opatření, jimiž by se urychleně řešily s lidským kapitálem související strukturální problémy v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, protože brzdí konkurenceschopnost. K provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii mohou letošní doporučení pro Portugalsko přispět.

(36) Navzdory pozitivnímu vývoji na trhu práce v posledních letech se Portugalsko potýká s přetrvávajícím nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. K tomu přispívá nesoulad vzdělávání a odborné přípravy s potřebami trhu práce, jakož i nedostatečné výsledky v oblasti prohlubování dovedností a změny kvalifikace dostupné pracovní síly, a to navzdory opatřením přijatým správným směrem, jako jsou školení v oblasti digitálních kompetencí. V důsledku toho je v klíčových odvětvích (např. IKT, stavebnictví, zdravotnictví a soudnictví) nedostatek pracovních sil a podniky uvádějí, že je obtížné najít pracovníky s vhodným souborem dovedností. Účinnější a cílenější aktivní politiky na trhu práce, zejména pro mladé lidi, by rovněž pomohly snížit nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a usnadnily by této skupině přístup na trh práce. Současně produktivitu a konkurenceschopnost Portugalska nadále omezuje nízká úroveň dovedností dospělé populace. Účast na vzdělávání dospělých je stále poměrně nízká, zejména v nejvzdálenějších regionech. Využití nástrojů pro poznatky o dovednostech by mohlo snížit nesoulad v dovednostech díky lepšímu sladění nabídky terciárního vzdělávání, odborného vzdělávání a přípravy a vzdělávání dospělých s dovednostmi potřebnými na trhu práce. Kromě toho by zvýšení výsledků a účasti na vzdělávání dospělých mohlo pomoci zvýšit úroveň dovedností u těch skupin obyvatelstva, kde je nižší, a také poskytnout dostupné pracovní síle dovednosti, které vyžaduje rozvíjející se ekonomika.

(37) Portugalsko v posledních desetiletích dosáhlo významného pokroku při zvyšování úrovně dosaženého vzdělání. Podíl osob, které předčasně ukončují vzdělávání a odbornou přípravu, neustále klesá a je v souladu s cílem EU do roku 2030, zatímco účast na předškolním vzdělávání a péči zůstává výrazně nad průměrem EU. Znepokojivý je však trend v osvojování základních dovedností ve školách. Mezi lety 2018 a 2022 se podíl žáků se slabými výsledky v matematice, čtení a přírodních vědách zvýšil, zatímco podíl žáků s nejlepšími výsledky se snížil. Výsledky ve vzdělávání jsou navíc stále nevyrovnané u žáků ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, u kterých je větší pravděpodobnost nedostatečných výsledků (například 47 % žáků z nejnižší socioekonomické čtvrtiny dosahuje v matematice slabých výsledků, zatímco celkově je to 30 %). Studenti, kteří jsou původem cizinci, mají také v průměru horší výsledky vzdělávání, větší měrou u nich dochází k opakování ročníku a předčasnému ukončení studia, a to v době, kdy se jejich podíl zvýšil na přibližně 14 % populace studentů v základním a nižším středním vzdělávání. Současně ve vzdělávacím systému přetrvává nedostatek učitelů, což může mít další dopad na kvalitu a inkluzivitu vzdělávání. Řešení těchto problémů je klíčové pro podporu rozvoje dovedností, rovných příležitostí a sociální soudržnosti.

(38) Portugalsko zaznamenalo jeden z nejvyšších kumulativních nárůstů nominálních cen bytových nemovitostí za posledních deset let v EU, které se od roku 2015 více než zdvojnásobily. Tlak na cenovou dostupnost je mnohem vyšší v pobřežních a městských oblastech. Přetrvává strukturální nerovnováha mezi nabídkou a poptávkou. Portugalsko vykazuje poměrně vysoký podíl bytů, které nejsou využívány jako hlavní bydliště, a značný počet prázdných a opuštěných nemovitostí. Přechod od daní z transakcí k periodickým daním, mimo jiné prostřednictvím aktualizace hodnot nemovitostí pro daňové účely, by mohl motivovat vlastníky domů, aby na trh uváděli nedostatečně využívané nemovitosti, a podpořit sídelní mobilitu. V posledních letech se výrazně zvýšily investice do sociálního bydlení, částečně i díky financování Unie. Současné údaje o cenově dostupném a sociálním bydlení jsou však stále pod průměrem EU. Ačkoli veřejné investice jsou nadále klíčové, účast soukromého sektoru je nezbytná pro zvýšení výstavby a uspokojení poptávky, včetně řešení poskytovaných třetím sektorem, jako je družstevní bydlení. Zvýšení nabídky cenově dostupného a sociálního bydlení vyžaduje zohlednění územního rozměru a zásad začleňování a nesegregace. Spolu s postupným zvyšováním nabídky mohou příspěvky na bydlení poskytnout dočasnou úlevu zranitelným domácnostem, ačkoli stávajícím systémům by prospělo lepší zacílení. Zároveň i nadále přibývá bezdomovectví a dalších forem vyloučení z přístupu k bydlení, přičemž v jednotlivých regionech existují rozdíly v tom, jak účinně se tyto problémy řeší. Portugalsko ve své politice bydlení nedostatečně využívá pravidelná následná hodnocení a mapování potřeb. Prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu získá Portugalsko podporu na vytvoření vnitrostátního modelu správy a řízení údajů o bydlení, který by měl v případě úplného zavedení pomoci posílit hodnocení a monitorování současných a budoucích politik v oblasti bydlení. Stávající koordinace mezi ústředními a místními orgány, stejně jako koordinace v oblasti bydlení a městského, územního a dopravního plánování, je nadále roztříštěná. Investiční a finanční mechanismy jsou navíc převážně ad hoc.

(39) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Portugalska pomáhá doporučení č. 1 provést první, druhé a třetí doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 2 pomáhá provést čtvrté doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 3 pomáhá provést sedmé, deváté a jedenácté doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 4 pomáhá provést druhé a sedmé doporučení týkající se eurozóny a doporučení č. 5 a 6 pomáhají provést páté doporučení týkající se eurozóny,

DOPORUČUJE Portugalsku v letech 2026 a 2027:

1. I když je rozpočet Portugalska v přebytkovém nebo téměř vyrovnaném stavu, s ohledem na odchylku zaznamenanou v roce 2025 a předpokládanou Komisí pro rok 2026 oproti doporučenému stropu čistých výdajů zajistit, aby čisté výdaje dodržovaly maximální tempa růstu doporučená Radou dne 21. ledna 2025, a zároveň využít flexibilitu v rámci národní únikové doložky aktivované Radou. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu a efektivity výdajů, jakož i postupně upravit rozpočet tak, aby byly strukturálně vyšší výdaje na obranu zachovány. Zajistit, aby opatření přijatá ke zmírnění dopadu prudkého nárůstu cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Přijmout opatření, která zajistí střednědobou fiskální udržitelnost důchodového systému, a podporovat systémy doplňkového penzijního pojištění. Zlepšit efektivnost daňového systému, zejména zjednodušením daňových výdajů.

2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Urychlit úsilí, pokud jde o provádění programů politiky soudržnosti, v příslušných případech na základě přerozdělení zdrojů na strategické priority a flexibility dohodnuté v souvislosti s přezkumem rámce politiky soudržnosti v polovině období.

3. Zjednodušit regulaci, zlepšit provádění regulačních nástrojů a koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy. Snížit administrativní zátěž podniků, odstranit překážky při udělování průmyslových licencí a další překážky bránící jejich schopnosti rozšiřovat se. Podporovat soukromé investice do rizikového a soukromého kapitálu pro místní podniky a pokračovat ve zvyšování finanční gramotnosti. Dále zvýšit efektivnost správních a daňových soudů, aby se snížila délka řízení. Udržet zaměření hospodářské politiky související s investicemi na výzkum a inovace.

4. Urychlit dekarbonizaci dopravy, zejména postupným zrušením dotací na fosilní paliva a posílením sítě veřejné dopravy. Podporovat dlouhodobé smlouvy, urychlit investice do řešení flexibility a zajistit předvídatelný regulační rámec. Posílit kapacitu elektrické přenosové a distribuční sítě, včetně přeshraničních propojení elektroenergetických soustav, a zlepšit postupy pro připojení. Urychlit renovace z hlediska energetické účinnosti odstraněním regulačních a administrativních překážek a zaměřením se na domácnosti, které se potýkají s energetickou chudobou. Podporovat dekarbonizaci průmyslu. Zvýšit kapacitu pro nakládání s odpady, předcházení vzniku odpadů, recyklaci a opětovné použití. Zlepšit hospodaření s vodou a zefektivnit vodohospodářskou správu. Zlepšovat účinné využívání vody a vyvíjet přírodě blízká řešení. Řešit rizika související s klimatem posílením udržitelného obhospodařování lesů a půdy, urychlením zajištění odolnosti kritické infrastruktury vůči změně klimatu a podporou většího pokrytí soukromého pojištění proti škodám způsobeným přírodními katastrofami.

5. Zajistit rovný přístup ke kvalitní zdravotní péči, zejména řešením nedostatku zdravotnického personálu, a zároveň zachovat udržitelnost národní zdravotní služby. Zajistit rovný přístup ke kvalitní dlouhodobé péči, mimo jiné řešením regionálních rozdílů a posílením řešení domácí a komunitní péče. Řešit nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a zlepšit úroveň dovedností, mimo jiné podporou účasti na vzdělávání dospělých a zvýšením relevance vzdělávání, odborné přípravy a vzdělávání dospělých pro potřeby trhu práce. Podporovat lepší výsledky vzdělávání, zejména u znevýhodněných studentů.

6. Řešit cenovou a celkovou dostupnost bydlení, zejména vytvořením pobídek k efektivnějšímu využívání domovního a bytového fondu, a to i úpravou daňové skladby. Dále rozšiřovat nabídku bydlení, včetně cenově dostupného a sociálního bydlení. Posílit koordinaci a řízení politiky bydlení spolu s integrovaným městským, územním a dopravním plánováním.

V Bruselu dne 10. července 2026.

Za Radu

předseda

S. HARRIS